

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

egész évre 150.— L., félévre 85.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

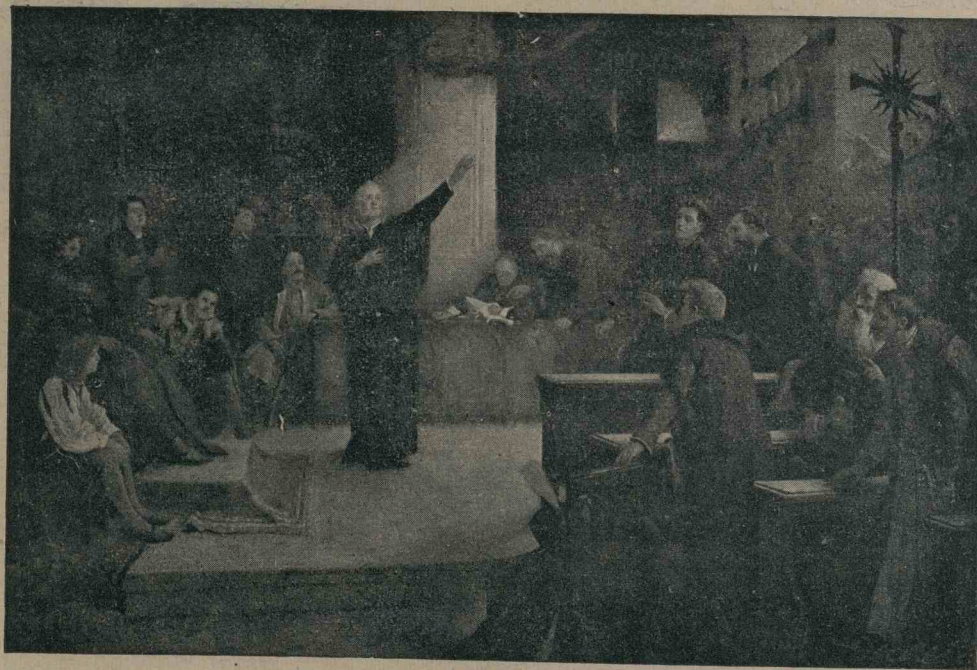
Szent örökségünk.

Az őszi hónapok az idén is elhozták az erdélyi magyarság lelki számvetésének ünnepeit. A három egyház évi közgyűlései nagy érdeklődés és lelkes részvétel mellett szép sorjában lezajlottak.

A gyűlések eseményeiről a maguk he-

mást az egymás iránt való megbecsülésről, a közös célok közös munkálásának szükségéről, a felekezeti különbségeken felülemelkedő örök keresztényi testvériségről.

Erdély lelke tehát teljes tisztaságában és szépségében mutatkozott meg az idei lelki

Az 1568-iki tordai országgyűlés kimondja a vallásszabadságot.

(Körösfői-Kriesch Aladár festménye.)

lyén és idején tüzetes beszámolót igyekeztünk adni. Örvendeztünk a kedvező életnyilvánulásoknak.

Ezuttal tehát nem a külső eseményekről akaruk megemlékezni, hanem arról a szellemről, lelki állásfoglalásról, amely a gyűléseket áthatotta. Örömmel foglalkozunk ezzel, mert a gyűléseket a testvéri együttérzés, a magyar egymásra találás szeretetreméltó megnyilatkozásai hatották át. Az egyházak főpásztorai, őszinte szívvvel tettek vallo-

találkozásokon. Mintha az ige valóban testet öltött volna, amelyet Dávid Ferenc, Erdély nagy fia, hirdetett az 1568-iki országgyűlésen s amelyet annak az időnek törvényhozói tiszteletet ébresztő megértéssel iktattak törvénybe s tettek a lelkiismereti és vallásszabadság sarokköveivé. *A hit Isten ajándéka!* — ezzel a jelszóval engedi meg az 1568-iki tordai országgyűlés minden erdélyi helységnek, hogy tetszése szerint való prédikátort tarthasson és a prédikátoroknak,

hogy saját meggyőződésük szerint hirdessék az evangéliumot.

A lélek kész, de a test erőtlen! A tordai magasztos törvény szellemét is sokszor zavarták meg külső, hatalmi érdekekből vagy emberi gyarlóságokból származó törekvések. De a lelki készség mégis századokon át meg tudott maradni és időről időre győzedelmeskedett az elfogultságból, külső befolyásokból táplálkozó ellentéteken.

Az ideai egyházi gyűléseken egyik leg-szebb győzelmét aratta, amikor a főpászto-

rok ajkát a testvéri közösség hirdetésére, egymás hitének megbecsülésére szólította.

Egy kiváló egyházférfit Budapesten nemrégiben azt a kijelentést tette, hogy Erdélyben minden felekezet gondolkodásában és magatartásában van valami Dávid Ferenc szellemi hagyatékából.

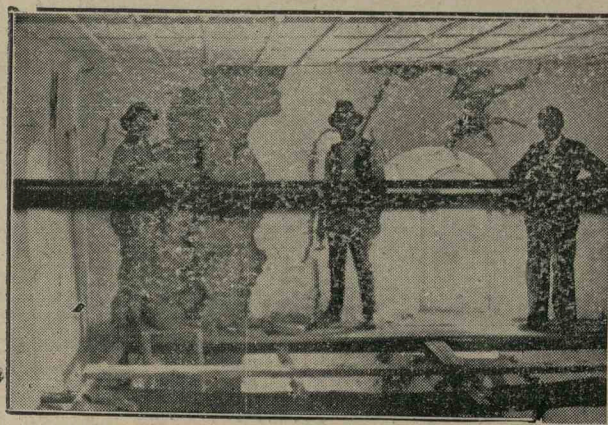
Nyilván arra a szent örökségünkre gondolt, amelyet a lelkiismeret és vallásszabadság törvénye jelent számunkra háromszázhetvenegy év óta.

Őfelsége Radiant nevezte ki propagandaügyi miniszterré.

A Tatarescu-kormány megalakulásakor a propagandaügyi minisztérium vezetését ideiglenesen Gafencu külügyminiszter vette át. II. Károly király Őfelsége a sajtó- és propagandaügyi minisztérium élére Radiant nevezte ki. Radian miniszter a multban is nagy megelégedésre töltötte be magas hivatalát.

Okos intézkedés.

Az uzdiszentpéteri (Kolozsmegye) református templomba évekkel ezelőtt villám sújtott. Az egyházközség Kolumbán Bendeguz lelkész kezdeményezésére villámhárítót szerelt fel a templom tornyára. Képünkön a villám rombolásának helyét és a pillanatot mutatjuk be, amikor a szerelő a villámhárító elhelyezését a torony csucsán befejezte.

A finn-orsz háború.

Az egész világ közérdeklődése feszült figyelemmel s megdöbbsent lélekkel figyeli a finn-orsz háborút. Már régóta foglalkozik a világsajtó azokkal az orosz követelésekkel, amelyeket Oroszország támasztott Finnországgal szemben, s amelyek Oroszországot egy esetleges háborus meglepetés esetére biztosítanák, a finnek szerint pedig Finnország függetlenségét sértenék meg. Az oroszok ugyanis az eszt és a litván szerződések után Finnországtól is tengeri és szárazföldi támaszpontok átadását követelték. Finnország azonban hónapokig ellentállt s hősi magatartásával az egész világ rokonszenvét vívta ki. Az utóbbi időkben a moszkvai rádió olyan híreket röpített világgá, hogy a finnek támadólag léptek fel s ágyuval lőttek orosz területre s a támadásnak halálos áldozatai is voltak. A finnek hiába bizonygatták, hogy részükről nem történt támadás s valószínű, hogy az orosz hadgyakorlatok alkalmával kiöltött ágyugolyók estek orosz területre.

Oroszországban ugyanakkor hatalmas propaganda indult meg. Népgyűléseket tartottak és ott Finnország ellen izgattak s néhány nap alatt olyan háborus hangulatot teremtettek, amelynek hatása alatt Molotov külügyi népbiztos a mult szerdán éjszaka rádióbeszédet mondott és abban bejelentette, hogy Oroszország a finn részről történt kihívások és határincidensek miatt felmondja a megnevtámadási szerződést, megszakítja a diplomáciai kapcsolatokat, parancsot ad a hadseregnek és a flottának, hogy minden eshetőségre álljon készen. Molotov beszéde szerdán este történt, még javában folytak a békítési kísérletek, midőn csütörtökön reggel nyolc órakor megdördültek az orosz ágyuk, megindultak a csatahajók, orosz repülőgépek bombázták Finnország nagyobb városait. Kibört a finn-orsz háború! — harsogta az egész világ rádiója s az emberiség elszomorodott szívvvel döbbsent rá, hogy a hatalmas orosz birodalom teljes katonai súlyával megindította a háborút Finnország ellen. A vészteljes híradást először a német hivatalos távirati iroda közvetítette, amely szerint Soujaervi közelében az orosz csapatok átlépték a finn határt. Ugyanakkor a szovjet csatahajók az Északi Jeges-tenger felől is támadást intéztek. Helsinkiben légi riadót rendeltek el és megkezdődött a város kiürítése. A moszkvai rádió az első háborus híreket megcáfolta, huszon-négy óra eltelté után azonban kénytelen volt beismereni, hogy az orosz légi, tengeri és szárazföldi támadás valóban megindult. Azóta

a hars állandóan folyik s a legújabb jelentések szerint a finnek mindenütt hősiesszen ellentállnak.

Kajander, a finn kormány elnöke, csütörtökön este a háborus események hatása alatt benyújtotta lemondását. Ekkor még mindenki azt hitte, hogy Oroszország részéről a háboru elindítása csak megfélemlítés, mert moszkvai diplomáciai körökben biztosra vették, hogy az ágyuk megdördülése után a finn kormány az orosz követeléseket teljesíteni fogja. Azonban nem ez történt. Ristortyi elnöklete alatt megalakult az új finn kormány, amely szintén a polgári pártokra támaszkodott. A finn képviselőház az új kormány részére bizalmat szavazott, s habár az új kormányban megvolt a hajlandóság a békére, Oroszország visszautasított minden békés közeledést. Ugyanakkor azonban az oroszok által elfoglalt Terijoki határszéli finn városban Kusinnen elnöksége alatt népkormány is alakult, amely az orosz hadsereg felügyelete mellett dolgozik és nincs más célja, mint a vele párhuzamosan működő Ristortyi kormány megbuktatása. A népkormány az orosz haderő győzelme esetén Finnországban is a szovjet rendszert vezetné be. A népkormány kiáltványa ugyan azt jelenti, hogy a finn nép lelkesen üdvözli a szovjet hadsereget s majd később fog határozni arról, hogy Finnországban bevezeti-e a szovjet rendszert. A kiáltvány szerint az új kormány a földbirtokot kisajátítja, a bankokat államosítja és új néphadsereget fog felállítani. Ugyanakkor Moszkvában a lapok hasábjain új térképek rajzai jelentek meg, amelyek szerint Oroszország alig változtat Finnország határain s nem akarja a finn népet a függetlenségétől megfosztani.

A Ristortyi kormány először az Egyesült Államok elnökéhez, Roosevelthez fordult, hogy Finnországot szabadságharcában támogassa és a békét közvetítse. Oroszország azonban a békeközvetítést visszautasította.

Ezek után az egész világ figyelme az Egyesült Államok, Anglia és Franciaország felé fordult.

A finn nép hősi szabadságharcában vasárnap a Népszövetség főtítkárságához jegyzéket nyújtott be, mire Avenoll népszövetségi főtítkárság december kilencedikére összehívta a Népszövetség tanácsulését. A Ristortyi kormány első minisztertanácsán elhatározta, hogy még egy kísérletet tesz a háboru békés megoldására és új javaslatokat juttat el

Moszkvában. Felkérte a moszkvai svéd követet, hogy kérdést intézzen a szovjet kormányhoz, hajlandó-e újabb tárgyalásokba becsatlakozni Finnországgal. Lapunk zártakor ennek a kísérletnek az eredményéről még semmit sem tudunk. Karéliában száznegyven kilométer hosszú szakaszon az orosz tüzérség folytatja a tüzelést és az egész vonal mentén támadásra indult. A finn csapatok azonban

mindenütt hősiiesen ellentállnak s maguk az oroszok is beismerik, hogy a finnek ellentállása mind makaesabbá válik. Eddig nagyon sok orosz repülőgépet lőttek le és sok harcok kocsit tettek harképtelenné. A finn-orosz háború tehát Európa északi részét is lángra lobbantotta s ma még nem lehet tudni, hogy ez a láng csak Finnországot égeti-e fel, vagy áterjed a szomszédos országokra is?

• Külföld •

Kitört a finn—orosz háború. A finn—orosz határon történt súlyos összeütközés nagyon elmérgesítette a két ország közötti helyzetet. Az események hatása alatt Molotov szovjet külügyi népbiztos közölte a moszkvai finn követel, hogy a szovjet felmondja a finn—orosz megemeltámadási szerződést. Ilyen előzmények után nem hatott meglepetésképpen, hogy az elmúlt hét csütörtöki napján Finnország és Szovjet-Oroszország között kitört a háború. Az első napon az orosz repülők fejtettek ki nagyobb tevékenységet és az orosz szárazföldi hadsereg több kiszögellő határrészt és néhány szigetet szállott meg. A kérdésről külön cikkben számolunk be.

Hogyan fognak a semleges államesoportok kialakulni? Az olasz ujságok részletesen foglalkoznak az európai semleges államok helyzetével. Megállapítják, hogy valószínűleg két semleges csoport fog kialakulni. A nyugati tömböt Olaszország, Magyarország, Görögország és Jugoszlávia alkotnák. A keleti tömbben Törökország, Románia, Bulgária és esetleg Szovjet-Oroszország vénének részt. Az olasz ujságok ezenkívül hangoztatják, hogy a fentiekől függetlenül olasz,

jugoszláv, görög tömb megalakulására is sor kerülhet.

Németország és Oroszország megerősítik közös határukat. A Lengyelországban végighúzódnó német—orosz közös határ mentén mindkét fél lövészárkokat és beton védműveket épít.

Bomlik a magyarországi nyilaspárt. A magyarországi nyilaskeresztes párt kebelében bomlás jelei észlelhetők. A legutóbb tartott értekezleten a párt parlamenti képviselői közül csak néhányan jelentek meg és egy pótválasztáson is nagy vereséget szenvedtek.

Anglia háború utáni tervei. Chamberlain, angol miniszterelnök rádióbeszédet tartott. Beszédében hangsúlyozta, hogy Anglia a várakozás álláspontjára helyezkedett és felkészült a hosszú háborúra. A hosszú háború Németországot ki fogja meríteni, mert nem kapja meg azokat a nyersanyagokat, amelyekre az újszerű háborúban feltétlenül szükség van. Az angol miniszterelnök beszéde végén Anglia békecélpontjait ismertette. Kijelentette, hogy miután Anglia elérte a háború célokat, új Európát akar kialakítani. Itt elsősorban arról van szó, hogy Európa népeinek új szellemet adjanak, amely az ellentéteket kölcsönös jóakarattal oldja meg.

Ismét megkezdte működését a jugoszláviai országos Magyar Párt. A jugoszláviai magyarság vezetői gyűlést tartottak és ezen megállapították, hogy az országos Magyar Párt működését Jugoszláviában ismét megkezdheti. Az elhangzott beszédek során a magyarság vezetői hangoztatták, hogy a szerb—magyar barátság kifejlődésének akadályai elhárultak és minden tekintetben örövendetesen javul a viszony a két nemzet között. A jugoszláviai Országos Magyar Párt vezetősége hivatalosan is bejelentette a jugoszláv kormánynak, hogy működését ismét megkezdte.

Németország a maga pártjára akarja nyerni a semlegeseket. A német diplomácia erős munkába kezdett, hogy a semleges államokat meggyőzze arról: a leghelyesebben teszik, ha a gazdasági háborúban Németország pártjára állanak és gazdasági segítséget nyújtanak Németországnak.

Norvégiába készül a volt német császár. Vilmos, volt német császár felkészült arra, hogy Hollandiát minden pillanatban elhagyja. Erre a célra négy repülőgép áll készen. A volt német császár számára Norvégiában béreltek ki lakást.

Boris bolgár király a római egyetem díszdoktora. A római természettudományi egyetem Boris bolgár királyt díszdoktori oklevéllel tüntette ki,

Megnyilt az angol parlament új ülészsaka. Az angol parlament új ülészsakát VI. György király megnyitotta. A háborúra való tekintettel a parlament megnyitása nem történt a szokásos ünnepi fényvel. György király trónbeszédében kiemelte, hogy a parlamentnek olyan pénzügyi rendeleteket kell megszavaznia, amelyek lehetővé teszik a háború tovább való folytatását.

Erőd vonalat építenek Irán határán. Irán határán Szovjet-Oroszország felé nagy erőd vonalat építenek. Az erőd vonalat német mérnökök építik. Az Irán és Németország között fennálló egyezmény szerint Németország nemcsak az erődépítésnél nyújt segítséget, hanem hadianyaggal is ellátja az iráni hadsereget.

Az Egyesült Államok részt akar venni a béketárgyalásokon. Hull, az Északamerikai Egyesült Államok külügyminisztere nyilatkozatot tett újságírók előtt. Nyilatkozatában hangsúlyozta, hogy az Egyesült Államok részt akar venni a jövő béke alapjait megállapító tárgyalásokon.

Megegyezés készül Oroszország és Japán között. Az Oroszország és Japán között folyó sorozatos tárgyalásokból arra következtetnek, hogy rövidesen sor kerül az orosz—japán egyezmény megteremtésére. A japán újságok egy idő óta barátságos hangon írnak Oroszországról és a megegyezést ajánlják.

Olaszország leszerel! Az olasz kormány december elején szabadságolja a behívott katonák több korosztályát. Helyreállítják a magángépkocsi forgalmat. Minden gépkocsi tulajdonos havonta harminc liter benzint kap.

Rendkívüli ülésre hívták össze a francia parlamentet. A francia parlamentet rendkívüli ülészsakra hívták össze. A parlament a háborúval kapcsolatos kérdéseket fogja tárgyalni.

A tengeri ostromzár sérti a semlegesek érdekeit. A tengeri háború mind nagyobb méreteket ölt. Az akna-veszedelem Anglia, Franciaország és Németország partvidékein napról napra növekszik. Akna robbanások és torpedó lövések következtében több semleges és angol, továbbá több angol hadihajó sülyedt el. A mindinkább kifejlődő tengeri háború természetesen sérti a semlegesek érdekeit, mert a tengeri kereskedelem teljesen megbénult. Anglia és Olaszország között, továbbá Németország és a semlegesek között tárgyalások indultak meg, hogy a helyzetet miképpen lehetne megoldani?

Hogyan áll a délkelet-európai államtömb ügye? Olaszország földközítengeri és délkelet-európai tevékenysége foglalkoztatja a világ diplomáciáját. Hír szerint korai volna azt állítani, hogy Olaszország kezdeményezést vállalt egy délkelet-európai államtömb szervezésére. Az olasz fel fogás szerint a helyzet még nem ért meg az államtömb megszerzésére. Az egyes államok helyzete is külön-külön elbírálást igényel. Így például Németország a semleges államcsoport alakulását csak úgy látná szívesen, ha abból Törökország kimaradna, mivel a törökök nagyon lekötötték magukat a nyugati hatalmak mellett. Jugoszlávia és a többi Balkán államok

közül Bulgária egyelőre tartózkodó álláspontot foglal el. Jugoszlávia csupán arra törekszik, hogy szomszédaival fennálló kapcsolatait rendezze. Így tehát még hosszú időbe fog telni, amíg az olasz befolyás következménye képpen határozott helyzet alakul ki Délkelet-Európában.

A lengyel hadihajókat az angol tengerészetbe osztották be. Az elmenekült lengyel hadihajókat az angol haditengerészet hajói közé osztották be. A beosztás a háború egész időtartamára szól.

Varsóban elkülönítik a zsidókat a keresztényektől. Varsó kormányzója rendeletet adott ki, hogy a zsidó negyedeket torlaszokkal zárják el a keresztények által lakott városrészekről. A zsidók szabad mozgását azért korlátozták, mert a zsidó negyedekben veszedelmes járványok és betegségek léptek fel.

A magyar parlamentben tüntetés volt a finnek mellett. A magyar parlamentben magyar—finn barátsági tüntetés zajlott le. Az ülésen jelen volt a finn követ is. Tasnády-Nagy András, a képviselőház elnöke, hangzott, hogy Finnországot és Magyarországot nemcsak vérokonság, hanem közös életsors kapcsolja egybe. A múltban mind a két országot igyekeztek elnyomni, de sem Magyarország, sem Finnország nem nyugodtak ebbe bele. A magyar képviselőház elnöke sajnálkozását fejezte ki afölött, hogy Magyarország jelen pillanatban rokonszérzésének csak szavakban adhatja jelét.

Játszanak bizalommal a Loteria de Stat
COLECTURA OFICIALA-nál
 Főelárusítóhely: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46.

Fontos nyilatkozatok.

A parlament működésének kezdetével megélenkült a politikusok tevékenysége és az ország vezetőférfiai fontos nyilatkozatokat tettek. A nyilatkozatok mind belpolitikai, mind külpolitikai vonatkozásban rendkívül nagy jelentőségűek, mert olyan kérdéseket tárgyalnak, amelyek a belföldi és a nemzetközi érdeklődés előterében állanak. Időrendben Tatarescu miniszterelnök tette meg elsőnek nyilatkozatát. Románia miniszterelnöke a rádió nyilvánosságát használta fel nyilatkozatának közlésére. Bejelentette, hogy a kormány mindenképpen megvédi Románia semlegességét, csak saját érdekeinek védelmében fog fegyvert, jöhetnek azonban olyan körülmények, hogy ezeket meg kell védenie. A miniszterelnök előadta, hogy a kormány hadfelszerelési célokra és erődítmények létesítésére már eddig is milliárdokat költött és a jövőben is milliárdokat kell, hogy befektessen. A célt szolgáló alapokat adók és illetékek útján fogják előteremteni úgy azonban, hogy az élet ne dráguljon.

Tatarescu miniszterelnök ezután pontokban körvonalazta a kormány tennivalóit és pedig két részre osztotta azokat.

I. Az azonnali tennivalók csoportja.

1. A belső rend szigorú védelme. 2. Az ügyvezetés ellenőrzése. 3. Rendkívüli intézkedések további fenntartása. 4. A tartományi, városi és községi költségvetések felülvizsgálása. 5. Ingyenfa az állami erdőkből a hadbavonultak családjainak részére. 6. A hadsereg ruházati felszerelése. 7. Az áruzsoratórvény szigorú alkalmazása.

II. A miniszterelnök beszédének második részében 19 pontban foglalta össze azokat a tennivalókat, amelyeket a kormánynak a jövőben meg kell valósítania. A miniszterelnök a következő tervezetet adta elő:

1. Az 1938. évi február havi alkotmány alkalmazása. 2. A semlegesség megőrzése. 3. A szervezett munka feltételeinek megteremtése. 4. A román elem előhaladásának biztosítása. 5. A nem bennszülött zsidók kivándorlásának elősegítése. 6. A nemzeti kisebbségek törvényes egyenjogúsításának biztosítása, hitük, nyelvük és kulturájuk szabad

fejlesztésének szemelőtt tartásával, ami egy új kisebbségi törvény keretében fog történni. 7. Azonos eljárás követelése az országhatáron túl élő románság részére. 8. Az állami gépezet újjászervezése és egyszerűsítése. 9. Új köztisztviselői beosztás. 10. A tőke és a munka viszonyának összehangolása. 11. Munkás jóléti intézmények, kisipari és kiskereskedői hitelek. 12. Kisbirtokosok védelme. 13. A falu és a falusi gyermekek egészségének védelme, a család támogatása. 14. A céhek megszervezése a NUF keretében. 15. Tiszta erkölcs a közigazgatásban. 16. A mezőgazdasági és ipari termelés racionalizálása érdekében kidolgozandó ötéves terv. 17. Törekvés az önellátás felé, a gyapot és textilnövények termelésének elősegítése. 18. Észszerű pénzügyi politika a hadfelszerelési kiadások tekintetbevételével, fokozatos jövedelmi adók a lej védelme, a jövőben a tartományi, megyei, városi és községi költségvetésekben csak azonnal gyümölcsöző befektetéseket szabad előirányozni. 19. Vallási kérdések megoldása az érdemszerinti támogatás jegyében.

A magyar kisebbséget Tatarescu miniszterelnök nyilatkozatából létjogaiban érinti a 6-ik pont. Ebben ugyanis Románia miniszterelnöke bejelenti a nyilvánosság előtt, hogy a Romániában élő kisebbségek helyzetét a kormány törvénnyel fogja szabályozni. Tatarescu miniszterelnök Öfelsége II. Károly király éltetésével fejezte be rádiószózatát.

Gafencu külügyminiszter beszédét a parlament két testületének külügyi bizottsága előtt tartotta meg. Hangoztatta beszédében, hogy Románia békepolitikát folytat és a román hadsereg csupán Románia függetlenségének a megvédésére szolgál. Hangsúlyozta Gafencu, hogy a Németországgal kötött gazdasági szerződés a béke eszközének bizonyult és az angol-francia biztosíték nyugodt alapja a jövődönék. Gafencu ezután a szomszédállamokkal való kapcsolatokat ismertette. Hangoztatta, hogy Románia összes szomszédaival békességben akar élni és szigorúan meg akarja őrizni semlegességét. A Magyarországgal való kapcsolatát világos politikával akarja egyengetni. Sajnálattal emlékezett meg a magyar külügyminiszter legutóbb elmondott

beszédéről, amelyről megállapítja, hogy Romániában nem gyakorolt jó hatást. A külügyminiszter ezután ismertette a trianoni szerződést és hangsúlyozta, hogy azt minden tekintetben igazságosnak tartja. A kisebbségek helyzetéről megemlítette, hogy azoknak békés szerepet kell betölteniök Románia életében és a kormány is arra fog törekedni, hogy a Romániában élő kisebbségek művelő-

dési, társadalmi, gazdasági és politikai kéréseit figyelembe vegye. Beszédének ezt a részét a következő szavakkal fejezte be:

— Az, aki tudja, hogy milyen mértékben nyertük meg a kisebbségek bizalmát, az nem kételkedik az ilyen politika sikerében.

Gafencu külügyminiszter beszédét Ófelsege és a román hadsereg érdemeinek méltatásával fejezte be.

• Hírek •

Nemzeti ünnep. Óromániának Erdéllyel való egyesülését 1918 december elsején mondták ki Gyulafehérváron. Ebből az alkalomból az egész országban ünnepeket tartottak. Gyulafehérváron Vaida Voivod királyi tanácsos, Giurgescu NUF miniszter, Silviu Dragomir kisebbségi miniszter, Victor Iunga államtitkár és Crisan képviselő mondtak beszédeket. December elsején a közhivatalok működése szünetelt és az iskolákban nem volt tanítás. A tanulók iskolai ünnepeken vettek részt, ahol a nap jelentőségét ismertették a tanárok.

Mihály nagyvajda látogatása. Mihály nagyvajda, trónörökös látogatást tett az állami bélyeggyárban. A trónörökös nagy érdeklődéssel tekintette meg a gyár berendezését és érdeklődött a munkások helyzetéről.

Huszéves a berlini népfőiskola. Nagy-Berlin népakadémiája, amely a hivatást űző lakosság számára rendkívül áldásos tevékenységet fejt ki, az idén husz észtendőös működésre tekinthet vissza. A népfőiskola tanfolyamain és előadásain tavaly kereken 12 ezer hallgató vett részt, a tanári testület pedig körülbelül 190 szakemberből állott. A munka most is lankadatlanul halad: a napokban kezdődött

meg 200 tanfolyammal a téli szemeszter. A tanterv rendkívül tarka képet ad a népfőiskola sokrétű munkásságáról. A hallgatók a legkülönbözőbb foglalkozású, korú és társadalmi állású férfiak és nők sorából kerülnek ki. Az érdeklődés központjában természetesen a nyelvi tanfolyamok állanak. Az európai kultúrnyelveken kívül a japán, arab, továbbá az elterjedtebb afrikai nyelveket is el lehet sajátítani. A tanterv művészettörténeti, természettudományos, politikai, történelmi és földtani kurzusokon kívül gyakorlati ismereteket terjesztő, jogi, gazdasági, sőt sporttanfolyamokról is gondoskodik.

Meghalt Gömbös Gyuláné. Gömbös Gyula, volt magyar miniszterelnök özvegye Budapesten hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése nagy részvét mellett történt meg.

Óriási értéke van Bukarestben a belső telkeknek. A főváros központjában a telkek nagyon megrágultak. Legutóbb egy házhelyet négyzetméterenként százezer lejes áron adtak el. Ezzel az árral értékelve, egy hold föld fél milliárd lejnél többet ér.

Oltással lehet gyógyítani a vérhast. Prigge, német orvostanár régóta foglalkozik a vérhas gyógyításának módjaival. Hir szerint olyan eljárást fedezett fel, amelynek segítségével oltással lehet gyógyítani a vérhast.

A józseffalvi tüzkárosultak részére Borbély Ferenc Csikcsicsó 20 lejt, özv. Simon Istváné Gyanta 150 lejt, a magyarfülpösi ref. egyháztagok 450 lejt adományoztak.

Hollandia repülőgépeket vásárol az Egyesült Államokban. A holland kormány ötszázhatvanezer dollár értékben repülőgépeket vásárolt az Észak-amerikai Egyesült Államoktól.

Meghosszabbították a katonai jelentkezések határidejét. Közöltük lapunkban, hogy mindazoknak jelentkezniök kell december elsejéig, akiknek katonai helyzete nincs tisztázva. A nagyvezérkar által kiadott legutóbbi rendelkezés értelmében a jelentkezési határidőt december 10-ig meghosszabbították.

A magyar ökölvívók legyőzték az olaszokat. A Budapesten megtartott ökölvívó mérkőzésen a magyar ökölvívók nagy győzelmet arattak az olasz ökölvívók felett.

Aki ősszel ültet

nem késhe! a
tavasszal.

Kérjen árjegyzéket szőlőoltványokról, gyümölcsfákról, rózsákról.

Ambrosi, Fischer és Társa!

Áru, Jud. Alba.

„Nyelvében él a nemzet...“

Valaha, a boldog békeidőben egyszerű szállóige volt. Aki először kimondta, nem is sejtette, hogy milyen örökéletű, súlyos igazságot mondott, hogy nyelvünkért, a drága anyanyelvért harcoljunk, áldozunk, mert *ha anyanyelvünk elvész, — mi veszünk el...*

Ez a féltő gond és aggodalom vonult végig az unitáriusok három napon át tartó főtanácskozásain. És kimondotta a Főtanács határozatilag, hogy minden erőnkkel és rendelkezésünkre álló eszközzel ragaszkodunk felekezeti iskoláinkhoz. Törvényben biztosított jogunk folytán pedig követelni fogjuk, hogy Erdély minden falujában, ahol erre a legkisebb lehetőség is meg van, felekezeti iskolákat állítsunk fel.

A főtanács ülést Varga Béla dr. püspök nyitotta meg. Mindent átfogó megnyitó beszédében így szólt a tanácstagokhoz:

— Fel akarom rázni a Főtanács tagjainak lelkiismeretét. Követelém parancs, hogy fogjunk hozzá felekezeti elemi oktatásunk újjáépítéséhez. Ha fenn akarunk maradni, akkor ennek a kérdésnek kell szentelnünk minden erőnket és időnket. Minden egyének háttérbe kell szorulnia, — emelte fel szavát a püspök.

A népek kulturája csak az ilyen iskolában fejlődhetik ki. A történelem tanúsága szerint csak itt található meg minden nép a maga hitvallásos szülőföldjének szelleméből táplálkozó nevelést és nemzeti nyelvén való oktatást.

Varga dr. püspök rámutatott arra a tényre, hogy az unitárius iskolaköteles gyermekeknek csupán 19 százaléka jár felekezeti iskolába. Ki büne ez, ha nem a miénk? — ha nem az apáké... És mit fogunk majd mondani a történelem ítélőszéke előtt, ha a történelem felteszi a nagy kérdést?... Nem, mi nem olyan nemzedéke akarunk nevelni, amely ne értse édes anyanyelvét, hanem olyat, amely tud, ha kell szenvedni és áldozni ősei hitéért, amely első sorban övé, de örökségül kell adnia gyermekeinek...

— És ott vannak templomaink, — folytatta a püspök, — elszorul a szivünk, ha arra gondolunk, hogy mindegyre halkabban szól bennük őseink zsoltára... Régi kántoraink, énekeztetőink kiöregednek és nincs utánpótlás. Tenni kell erről valamit, mert az idő sürget és nem kegyelmez.

A püspök féltő és aggódó szavait bizonyítvány megérte népe, ha majd hozzá ér. Fogadja szívébe a püspöki féltést és intelmet, mert szívből jön az. Népünk, különösen a mi földmivelő népünk hallja meg, mert neki szól. Tudjuk, hogy eddig is áldozott, a legszükségesebbekről való lemondással is áldozott iskoláiért és templomaiért, de az elmondottakból láthatja és értheti, hogy még mindig nem elég ez az áldozat. Amihez Isten mindannyiunknak vitathatatlan jogot ad, — ne hagyjuk el a templomot, a templomot s az iskolát...

Ró.

Rövid hírek

Lemondott Bukarest rendőrprefektusa, Marinescu tábornok a bukaresti rendőrprefektúra vezetője lemondott állásáról. Utóda Modreanu tábornok lett.

Tűz volt Csíkközvás községben. Szántó János, csíkközvási gazda esüire, istállója és gazdasági félszere kigyulladt. A kár meghaladja a száznegyvenezer lejt.

Életbe lép a téli menetrend. A vasut igazgatósága rendeletet adott ki, amelynek értelmében a vonatok téli menetrendje december 18-án lép életbe.

Erdély legjobb
mezőgazdasági és közgazdasági
szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen
küld a kiadóhivatal

Kolozsvár, Strada Baron L. Pop 5. sz.

Előfizetési díja egész évre csak 80 lei.

Biztosítsatok a „MINERVA“ biztosító intézetnél!

Hasznos gazdasági tanácsok.

1. Részesítsük gondos kezelésben a gabona magvakat!

Tekintettel arra, hogy nagyon sokan a cséplést akkor végezték el, mikor az időjárás esős volt, az elcséplelt gabonára különös gondot kell fordítani. Az elraktározott gabonát most, hogy az időjárás lehült, feltétlenül át kell forgatni, mert ilyenkor okozhat legnagyobb kárt a gabonaszemekben levő nedveség. Abban az esetben, hogyha a gabonának dohos, vagy kellemetlen szaga van, vagy pedig egyes helyeken penészedni kezd, nem elég az átlapátolás, hanem rostálással is segítsük elő kiszáradását.

2. Figyelmeztető szám.

A német gazdaságkutató intézet érdekes kimutatást közölt arról, hogy a középeurópai és délkeleteurópai mezőgazdasági államokban milyen átlagterméseket érnek el a gazdák. A rendkívül érdekes kimutatás számunkra szomorúan tanulságos, mert a német gazdaságkutató intézet megállapításai szerint Románia a terméseredmények tekintetében leghátul áll a nemzetek versenyében. Feleslegesnek tartjuk az összes gazdasági terményekre vonatkozó számadatok felsorolását. Csupán buzára vonatkozólag közöljük az adatokat. Ezek szerint buzából egy holdon átlagosan terem Albániában 550, Bulgáriában 570, Görögországban 470, Jugoszláviában 560, Romániában 470, Törökországban 500, Magyarországon 700 és Németországban 1100 kiló buza. Ezek a számok mindennél jobban igazolják, hogy szakszerű trágyázással és jó talajműveléssel a rosszabb földek többet teremnek, mint a jó földek. Mert az bizonyos, hogy Románia gazdái sokkal jobb minőségű földön folytathatják a gazdálkodást, mint a német gazdák. Ezek a számok legyenek figyelmeztetők számunkra

és szolgáljanak intésül, hogy szakszerű módon gazdálkodjunk minden tekintetben.

3. Szalmástrágyát ne hordjunk a kaszálókra!

Nagyon sok helyen divatban van a rossz szokás, hogy a rétekre és kaszálókra nem eléggé érett, szalmás istállótrágyát hordanak ki. Tekintettel arra, hogy az ilyen trágyáról a tápanyagokat legfeljebb az eső mossa be a talajba, boronálni azonban nem lehet, nem érdemes ilyen trágyával trágyázni a kaszálókat.

Kaszálóra csak teljesen érett istállótrágya való. A porszerű istállótrágyát be lehet boronálni a rét talajába és annak tápanyagai nem mennek veszendőbe. Ha tehát nincsen érett istálló trágyánk, ne használjunk fel szalmás trágyát a kaszáló trágyázására hanem fordítsuk azt szántóterületek megtrágyázására, ahol alászántva az ilyen trágya is jól értékesül.

4. Hogyan növeljük legegyszerűbb módon a tyukok tojáshozamát?

A hidegebb idők beköszöntése mindig szomorú tapasztalatokat hoz a baromfitegyesztők számára. A tyukok kezdenek rosszul tojni és a nagyobb hidegek beálltával teljesen abbahagyják a tojást. Ezen pedig helyes takarmányozással nagyon könnyű segíteni és segíteni is kell! A legbiztosabb mód a tyukok tojáshozamának a fokozására, hogy fehérje tartalmú tápanyagokat nyújtunk számukra eleségül. A tojás nagy részben ugyanis fehérjéből áll és így a tojásképzéshez a tyuk sok fehérjét fogyaszt el. A legtöbb fehérjét legkönnyebben vágóhídi hulladék formájában adhatjuk a tyukoknak. A tüdő, máj, vér, és mindennemű állati származású táplálék ugyanis sok fehérjét tartalmaz.

Lefolytak a búzaversenyek.

A földművelésügyi minisztérium kezdeményezésére minden megyében búzaversenyeket rendeztek. A versenyek alkalmával az arra érdemes gazdák között értékes pénzdíjakat osztottak ki. A verseny alkalmával bebizonyosodott, hogy a kisgazdák még ma sem fordítanak elég gondot a kiváló minőségű búzáik termelésére, mert a legtöbb helyen a kisgazdák és középbirtokosok között nagy különbség mutatkozott a középbirtokosok javára.

Életbeléptetik**a mezőgazdasági biztosítást.**

A földművelésügyi minisztériumban behatóan foglalkoznak a mezőgazdasági biztosítás megszervezésével. Hír szerint a termények jég ellen való és az élő és holtfelszerelés, továbbá a

termények tűz ellen való biztosítását rövidesen meg fogják valósítani.

Kisebbségi területet vetettek be búzával idén, mint tavaly.

A földművelésügyi miniszter megállapítása szerint Romániában a búzával bevetett terület idén nyolcszáz ezer holddal kevesebb, mint tavaly volt.

Mentsük meg a gazdasági gépeket a pusztulástól!

Rövidesen megszűnik minden mezői munka és a gépek, eszközök téli pihenőhöz jutnak. Vigyázzunk arra, hogy eltevés előtt minden gazdasági gépet és eszközt alaposan tisztítsunk meg és a fémrészeket bezsírozva raktározzuk el. Ha az elmondott szabályokat betartjuk, ezáltal megnöveljük a mezőgazdasági gépek és eszközök élettartamát.

Boronáljuk meg a lucernásokat!

A lucernások jövő évi termés-hozamát nagymértékben növelhetjük, hogy ha most a lucernákat boronálásban részesítjük. A boronálás által fellazítjuk a lucernások talaját és lehetővé tesszük, hogy a gyökerek jól szellőzzenek és a téli nedvesség behatoljon a lucerna gyökérzetéhez. Ebből a nézőpontról különösen nagyfontosságú a boronálás, mivel a lucerna nagyon mélyen gyökerező növény. Így csak akkor jut gyökérzetéhez a nedvesség, hogyha a falaj felső részén akadálytalanul be tud hatolni.

Takarékoskodni kell a takarmánykészletekkel!

A takarmánykészletekkel való takarékoskodást most kell megkezdeni, mert, aki most nem vigyáz a készletekre, később takarmány nélkül marad és állatait el kell, hogy adja. A mai körülmények között ugyanis nem lehet számítani arra, hogy tavasszal a gazda olcsón vásárolhat takarmányt.

Megindult Gyergyóban a faki-termelés.

Gyergyó lakosságának legfontosabb kenyérkereseti forrása a fatermelés. A tavasszal főképpen vagonhiány miatt a fakitermelése megszűnt. Tekintettel arra, hogy a szállítási lehetőségek megjavultak, Gyergyóban ismét megkezdődött a fakitermelése.

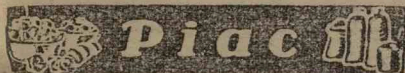
Szigorúan ellenőrzik a törköly-és seprőpálinka kifőzését.

A pénzügyigazgatóságok kormányrendeletre intézkedtek, hogy a törköly- és seprőpálinka főzését a pénzügyi hatóságok szigorúan ellenőrizzék. A pénzügyi gárda állandó ellenőrzést fog gyakorolni azokon a helyeken, ahol a pálinkafőzés folyik.

Készülünk a karácsonyi színelőadásokra

- Agoston:** Hazatérés. (Karácsonyi falusi életkép) 2 nő és 3 férfi szereplővel — — — — —
- „ Megtalált boldogság (Bethlehemes álomjelenet egy külvárosi munkáslakásban 14—15 szereplővel, a kettő együtt — — — — — Lei 15.—
- Bány:** Jézuska hozzád jöttünk. (Karácsonyi jelenet 3 képben, 7 nő és 4 férfi és angyalok) — — — — — Lei 25.—
- „ Kati menekül (Női monolog) a kettő együtt — — — — — Lei 34.—
- Bohdaneczky:** Karácsony. (Jelenet egy városi sétatérén, 2 férfi és 2 gyermek szereplővel) — — — — — Lei 31.—
- Erdey:** A porszivó. (Humoros karácsonyi színjáték 3 felvonásban 5 nő és 2 férfi szereplővel) — — — — — Lei 9.—
- Erdősi:** Angyalzivek karácsonya. (Jelenet 12—20 leány, vagy fiugyermek szereplővel) — — — — — Lei 24.—
- „ A gyermek diadala. (Bibliai színjáték 3 felvonásban 18—20 férfi szereplővel) — — — — — Lei 24.—
- „ Győzedelmes szeretet. (Bibliai színjáték 3 felvonásban 13 férfi szereplővel) — — — — — Lei 50.—
- Feysz:** Karácsonyi misztérium. (Bibliai színjáték 7 felvonásban 40—50 szereplővel) — — — — — Lei 70.—
- Gárdonyi:** Karácsonyi álom. (Bethlehemes játék 3 felvonásban 21 férfi, 6 nő szereplővel) — — — — — Lei 25.—
- Kovács:** Karácsonyi pásztorjáték. (1 felvonásban, 1 nő és 10 férfi szereplővel) — — — — — Lei 42.—
- Szabó:** Bethlehemi bakter (3 felvonásban, 5 nő, 6 férfi és 3 fiugyermek szereplővel, kottával) — — — — — Lei 18.—
- Székelly Miklós:** A mosónő gyermekei (1 felvonásban, 6 leány, 4 fiugyermek szereplővel) — — — — —
- „ Egy karácsonyfa története (1 felvonásban 8 leány és 8 fiugyermek szereplővel, karácsony estére) a kettő együtt — — — — — Lei 20.—
- Kirjákné Kovács Emma:** Ezüst fenyőfa és 6-esztendei játék, két szindarab együtt — — — — —

A fenti könyvek megrendelhetők a rendelés összegének és egy könyv-nél 8.— Lei, több könyvnél 15.— Lei portóköltésnek előzetes beküldése mellett, a **Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Részv.-Társ.** Strada Barza L. Pop 5. Cluj-Kolozsvár címére,

Karácsonyi és újévi könyvvásár.

Érvényes 1939. december 31-ig.

Ajándékkönyvek leszállított áron.

Petőfi Sándor költeményei díszesen aranyozott egész vászon

kötésben (képes kiadás) — — — Lei 130' — helyett Lei 80' —

Dózsa Endre: Új világ felé (regény) füzve Lei 50' — helyett Lei 30' —

Gyallay Domokos: Genováva füzve — Lei 40' — helyett Lei 25' —

Jancsó-Gyallay: Erdély története füzve Lei 80' — helyett Lei 50' —

Dr. Szász Ferenc: Óserők (regény) füzve Lei 50' — helyett Lei 30' —

Az egész sorozat megrendelése esetében fenti könyvek Lei 350' —

bolti ár helyett Lei 180' — leszállított áron kaphatók.

A rendelés összege előre beküldendő a postautalvány

szelvényén jelezve: Karácsonyi Könyvvásár. A rendelés összegéhez

még csatolandó a postacsomagban való szállítás költségére

1 drb. könyv után Lei 10' —, több könyv után Lei 15' —.

Megrendelések az alábbi címre küldendők:

Minerva Műintézet

Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Összeírják a befőtteket és az aszaltgyümölcsöt.

A földművelésügyi minisztérium utasította a mezőgazdasági kamarákat, hogy írják össze a megyéjük területén található gyümölcsbefőtteket és aszalt gyümölcs készletet és bármiyen gyümölcsből készült más termékeket. Az összeírással a minisztérium egyrészt azt akarja megállapítani, hogy a gyümölcsstermelés ipari értékesítése terén milyen fejlődés mutatkozik, másrészt pedig ezen az alapon mindenkor tájékoztathatja a kereskedőket, hogy minden egyes vidéken milyen mennyiségben kaphatók a feldolgozott gyümölcsfélék.

Nagy drágulás a szövöttárú piacon.

Az áruzsorások lelkiismeretlen tevékenysége következtében a szövöttárú piacon egyes cikkekben százszázalékos drágulás következett be. A kormány megtette az intézkedéseket a helyzet megszüntetésére.

Összeállították a közszükségleti cikkek névjegyzékét.

A nemzetgazdasági minisztérium az áruzsora letörése érdekében átdolgozta a közszükségleti cikkek névjegyzékét. A nemzetgazdasági minisztérium kimutatása szerint a következő áruk képeznek elsőrendű közszükségleti cikket.

Friss hus, konzerv hus és az ebből készített belföldi termékek. Az összes állati zsiradékok, tejtermékek, amelyeket az országban gyártanak. Élő és vágott szárnyasok, tojás. A belföldi haltermékek és halkonzerv

vek egyes fényüzési készítmények, vagy ritka halak kivételével. A búza, rozs és kukorica liszt s abból készült belföldi pékáruk. Só, rizskása, tea, cukor, zöldség, főzelék, az összes belföldi gyümölcsök friss és konzerv állapotban. Az olyan kávépótlék, amely belföldön készül, ásvány és szódavíz. Belföldi főzőcsokoládé. Az elsőrendű közszükségleti cikkek közé sorolja a névjegyzék a narancsot, citromot, az olajbogyót és a növényi olajokat. Elsőrendű szükségleti cikket képeznek a fa, faszén, világító olaj, denaturált szesz, műjég, belföldi mosószappanok, gyertya, lámpaüveg, mész, mosószóda, keményítő, szekér, bakancs és hámkenőcsök, pamutfonal, prém kucsmák, gyapjumlénykék, bocskor, napraforgó-, repce- és kendermag.

Búzát vásároltak a fővárosi malmok számára.

Bukaresti főváros számára 1200 vagon búzát vásároltak. A vásárt a szövetkezeti központ bonyolította le. Egy vagon búzáért 44 ezer lejt fizettek. Mázsája tehát 440 lejbe került.

Nagymennyiségű rizs érkezik Romániába.

A nemzetgazdasági minisztérium a rizzsel való ellátás biztosítására hatvan vagon rizst vásárolt Olaszországban. A rizs december hónap elején érkezik meg Constancába. A rizs félig hántolt állapotban lesz és így a romániai malmok is munkához jutnak a teljes hántolás elvégzése során.

Megdrágult a cipőtálp.

A bőr állandó drágulása következtében a gyárak abban állapotok meg, hogy a cipőtálpat különként 330 lejes áron bocsátják áruba.

Nagy kár érte a máramarosi alma-termelőket.

A nemzetközi események és a szállítási nehézségek következtében Máramaros megye alma-termelőit nagy károsodás érte. A máramarosi almát ugyanis régebben egész Európában keresték és kitűnő hire miatt jó áron tudták a gyümölcsstermelők értékesíteni. Az idén Máramarosban egy kiló almáért legfeljebb 3—4 lejt lehetett elérni. Közel száz vagon alma romlott meg azért, mert a kivitel elmaradt.

Művelődési mozgalmak.

Jeles fejedelemből nagy király.

1575. december 14-én, ezelőtt 364 esztendővel a lengyelek varsói országgyűlésén az új lengyel király megválasztására készülődtek. Az országgyűlésen két párt volt. A főnemesek Miksa német császárt és magyar királyt akarták lengyel királlyá választani. De a köznemesek tiltakoztak Miksa megválasztása ellen. Mivel pedig ők voltak többségben, akaratuk érvényesült is: Miksával szemben Báthory István erdélyi fejedelmet kiáltották ki Lengyelország új királyának. Nem is gondolták, hogy ez a választás évszázadok óta a legszerencsésebb eseménye volt a lengyel történelemnek.

A királlyá választott Báthory István akkor Erdély fejedelme volt. Rövid négy esztendő uralkodása alatt Erdélyországban rendet és békét teremtett, kifelé pedig elismerést és tekintélyt szerzett magának. Ennek lehet tulajdonítani lengyel királlyá való választását is. A lengyel koronáért indított küzdelemben ezért győzött a hatalmas német-római császárral szemben.

Mihelyt Báthory értesült a varsói országgyűlés határozatáról, azonnal összehívta az erdélyi rendek gyűlését. Itt előterjesztette kívánságát, hogy az országgyűlés fogadja el az ő lemondását és helyébe válassza meg helytartónak bátyját, Báthory Kristófot. Az országgyűlés teljesítette István fejedelem kívánságait s ezzel az új lengyel király elindult Lengyelország felé.

Lengyelországban 1576 tavaszán volt az ünnepélyes koronázás. A megkoronázott Báthory Istvánnak a főurak és főpapok is meghódoltak. Azonban Danzig városa Miksához ragaszkodott és nem ismerte el Báthoryt lengyel királynak. Báthory erre hadsereg élén indult Danzig hódoltatására. Rövid ostrom után a német város megadta magát, mert belátta saját gyengeségét. Ezután Báthorynak csak egy ellensége maradt: IV. Iván orosz cár, aki nemcsak hogy nem ismerte el az új lengyel királyt, de hadaival már el is árasztotta volt Lengyelország keleti határvidekét. A félvad, fegyelmetlen orosz katonák mindenütt pusztítottak, raboltak és gyujtogattak

Báthory egy percre sem habozott szembeállani az új és veszélyes ellenséggel. Ehhez azonban belső egység és erős hadsereg kellett. Mindkettőt rövid idő alatt megteremtette. A rakoncátlan főnemeseket megfékezte és a királyi hatalom tekintélyét és erejét velük elismertette. „Királyotok vagyok, nem faragott és festett báb, uralkodni és parancsolni akarok” — mondotta egyszer az elégedetlen és hatalmukat féltő lengyel főuraknak. És valóban uralkodott is. Mikor pedig némely nagyurak mégis lázadoztak ellene, sőt egyikük az orosz cárral kezdett barátkozni, Báthory elfogatta őket és fejüket vértette.

A lengyel hadsereget újjászervezte és nagy erejét még magyar zsoldosokkal növelte. Hiresek voltak a hajdui és erdélyi zsoldosai. Ezek nagy szerepet játszottak az orosz cárral megindított háboruban.

Az oroszok elleni háború három esztendőig tartott. Ennyi idő elég volt az oroszok leverésére. Pedig Iván cár ugyancsak szívesen védekezett. De sem személyes bátorságban, sem pedig hadvezéri képességeiben nem versenyezhetett Báthory Istvánnal. A király ugyanis elismert bátor ember volt, aki nagyszerűen tudott verekedni. Egy ízben el is határozta magát arra, hogy személyes harcot viv az orosz cárral. Ünnepélyes levelet küldött neki, melyben kihívta személyes harcra, lovagi párviadalra. Gondolta, így sok ember életét megkimélheti, ha ők ketten eldöntik a harc kimenetelét. Persze a cár nem nagy örömmel fogadta Báthory ajánlatát. Óvakodott személyes harcba bocsátkozni hatalmas ellenfelével s inkább katonáinak nagy számában bízott. De ez a bizalma hiábavaló volt, mert Báthory István csapatai három év alatt levették az orosz seregeket. A cár megalázkodva békét kért. A pápa is közbenjárt a béke érdekében, mert szerette volna, ha Báthory István hatalmas ereje a török ellen fordul. Így létrejött a béke, mely Lengyelországot 100 évig megszabadította az orosz veszedelemtől.

Báthory István ezután készült a török ellen. Lélekben ugyanis örökké magyar maradt, aki fájdalommal és keserőséggel nézte hazája szenvedéseit. Szerette volna visszaállítani a régi Magyarországot, sőt olyan terve is volt, mely Erdélynek Lengyelországgal való egyesítését célozta.

Ezt a tervet csak az osztrák-németek és törökök leverésével lehetett volna végrehaj-

tani. Báthory tudta is ezt. Állandóan készült a háborúra. Amde tervének megvalósítását már nem érthette meg: 1586-ban meghalt.

A lengyelek őszintén megsiratták a nagy magyar eredetű királyt. Volt is okuk rá, mert Báthory legnagyobb királyaik közé tartozott. Ha sok hozzá hasonló lengyel király lett volna, Lengyelország elkerülhette volna felosztását.

Ipari rovat

Mikor nem fizet a kisiparos forgalmi adót?

A pénzügyminisztérium rendelkezésben körvonalazta, hogy a kisiparosok közül kik fizetnek forgalmi adót? A rendelkezés szerint azok a kisiparosok, akiknek műhelye közvetlenül az elárusítóhely mögött van és csak saját áruikat árúsítják, nem tekinthetők kereskedőknek és így forgalmi adó

fizetésére sem kötelezhetők. A forgalmi adó megfizetése alól való felmentésnek azonban előfeltétele, hogy csakis saját készítményű áruikat árulják.

Fontos határidő december 31-ike.

Rovatunkban sokszor írtunk arról, hogy a munkaügyi miniszter rendelkezése értelmében csak azok az iparosok folytathatják működésüket, akik mesterkönyvvel rendelkeznek. Tekintettel arra, hogy

még ma is sok iparos nem rendezte ügyét, a munkaügyi minisztérium elrendelte, hogy az összes munkaadó iparosmesterek december 31-ig rendezék ügyüket. A mesterkönyvet régi okmányok alapján, vagy pedig vizsga útján lehet kiváltani.

A munkaügyi miniszter rendelkezésben szigorúan előírja, hogy azoknak az iparosoknak műhelyeit, akik december 31-ike után sem rendelkeznek munkakönyvvel, be kell zárni.

Közelednek a huzások

Új sorozatos módszer!

2 huzással egy hónapban!

Minden egyes sorozat 100.000 főrzsszámából áll!

III-ik Sorozat

1939. dec. 15-iki huzással.

Nyeremények:

1 drb.	à	1,000.000 L.
2	"	à 900.000 L.
3	"	à 800.000 L.
4	"	à 700.000 L.
5	"	à 600.000 L.
6	"	à 500.000 L.
7	"	à 400.000 L.
8	"	à 300.000 L.
9	"	à 200.000 L.
20	"	à 100.000 L.
50	"	à 20.000 L.
200	"	à 10.000 L.
1000	"	à 2.000 L.
1600	"	à 1.000 L.
10.000	"	à 800 L.
8.000	"	à 200 L.

IV-ik Sorozat

1939. dec. 18-iki huzással.

Nyeremények:

1 drb.	à	5,000.000 L.
1	"	à 3,000.000 L.
1	"	à 2,000.000 L.
10	"	à 1,000.000 L.
5	"	à 400.000 L.
20	"	à 100.000 L.
50	"	à 40.000 L.
1200	"	à 10.000 L.
4000	"	à 400 L.

Egy negyed sorsjegy ára 200 lej. A sorsjegy csak a reányomtatott sorozatra érvényes. A nyereményeket minden adólevonás nélkül fizetik ki.

Mulafató

HÓESÉS

*Hull, hull a hó a mennyországnak
Halk, nesztelen, fehér esője,
A háztető, a kert, az utca
Egyre fehérebb, szebb lesz tőle.*

*Egyenesen Isten kezéből
Száll, száll alá: azért tán ilyen —
Angyalszárnyak tolla-hullása —
Ahonnan ez száll, fehér minden.*

*Sok-sok ezer lilium-szirmok:
Fehér hópehelyek egyre szállnak,
Meg akarja Isten mutatni
Fehérségét a mennyországnak.*

Szigethy Ferenc.

Karddal kell győzni, nem hamisággal.

Teleki Mihály uram nagy bajba döntötte volna Erdélyországot, ha a székelyek nem plég vitézek. Mert Teleki Mihály uram a jámbor Apafi fejedelem halála után elszakadt a török pasától s Bécsbe küldözgette követeit, hogy a némettel csináljon egyezséget a szebeni basa ellen.

Azt izenteté a császárnak iródiákjával:

— Küldjön felséged egy-két generálist Erdélyországba, hadd szorítsa ki földünkről a törököt. Biztosítom felségedet: örvendez majd a vitéz székely nép s ha én leszek fejedelmük, hűséget fogad Bécs császárnak igaz kedvvel.

Pedig irtózott minden székely a császár uralmától. Inkább túrték a becsületesebb törököt.

A császár ám kapván kapott Teleki üzenetén. Rögtön megindítá Veteráni és Serfenberg generálisokat milyen parancsal:

— Induljatok! Erdélyig meg se álljatok. Köszöntések ott nevemben Teleki Mihályt. Uzzétek ki a törököt minden váraikból. S ha hűséget fogad nekem egész Erdélyország: Teleki uramat fejedelmi székbe ültethetitek.

— Minden szavad parancs, felséges császáruk! — mondta mély hajlongással Veteráni generális.

— Erdély a tiéd lesz, Jó urunk! — toldá meg Serfenberg.

El is indulának s Erdélybe jutának, de a székelyek is fegyvert ragadának.

— Nem addig a, nem bizony! — kiáltá vitéz Gyulaffi László. — Ki áll zászlóm alá, véreim, székelyek?

S egész Erdélyország kardforgató fia Gyulaffi táborába szálla. Hiába jött Veteráni tengernyi hadával s Teleki Mihállal. Nem jutott egyetlen diadalhoz sem két hét alatt. Az utána siető Serfenberg generális pedig úgy megijedt, mikor a csatatéren mindenütt csak elhullott német katonákat látott, hogy nyolcadnap megállott.

Veteráni pedig így szólt Teleki Mihályhoz:

— Lovagoljon át nagyuram kegyelmed Gyulaffi táborába. Kérjen tőle egy hétre szóló pihenőt. Addig rendbe szedem a sereget. Akkorra ideér Serfenberg is. Új erővel támadunk. De már ezt meg ne mondja nagyuram kegyelmed Gyulaffinak.

Teleki fehér zászlóval, a béke lobogójával átlovagolt Gyulaffi táborába, Gyulaffi már várta.:

— Mi ujságot hoz, nagyságos fejedelem? — szólt Telekihez.

— Nem vagyok fejedelem, Gyulaffi uram, tudja azt egész Erdélyország.

— De azt is tudja egész Erdélyország, hogy a fejedelemségért akarja eladni Teleki uram a mi szép hazánkat a németnek. Aminkább meghalunk, ahányan vagyunk.

Elsápadt Teleki. Alig tudta elmondani: mi járatban is jött tulajdonképpen. Gyulaffi ezt mondta rá:

— Jól van! Pihenhetünk egy hétig, ha ez az óhajtása Veteráni generálisnak. Pedig tudom, az én székelyeim, ha fáradtak is, szívesen harcolnának tovább.

Teleki szomoruan sompolygott vissza Veteráni nagy sátorába. Talán szorongatta szívét a fájdalom, hogy hiusága milyen veszedelmet hozott saját hazájára, vagy csak az fájt neki, hogy a fejedelemségre nem lehetett semmi reménysége? Ki tudja.

A pihenő első napján pedig gyönyörű este került a két nyugvó táborra Szeben alatt. Mintha a béke jó tündére szórta volna tele ragyogó csillaggal az eget. Mintha a csöndes, nyári szellő azt sugdosta volna a vitéz székely katonák fülébe.

Pihenjétek, pihenjétek
Csöndesen, csöndesen.
Almotokat őrizem.

Gyulaffi katonái nyugalomra is tértek. Az édes álom karjaiban ringatta a vitéz katonákat: csak Gyulaffi volt ébren.

Hiába akart elaludni: nem tudott. Felkelt. Jó darab ideig le-fel lépkedett vezéri sátrában. Egyszerre csak gondolt valamit. Leakasztotta a szegről kardját s kilépett a sátrból.

Végig járta az egész tábor. Gyönyörködött alvó hőseiben.

Veteráni sátrában ezalatt élénken beszélgettek a tisztek. Majd hallgatták a generális parancsait:

— Gyorsan felkészülünk. Egy őrzőjárat előre megy. Körülnézi jól Gyulaffi táborát. Azután megindul az egész sereg s rátámadunk az alvó vitézekre. Hehehe!

Egy fiatal hadnagy elsápadt:

— Generális uram, ez nem igen méltó dolog vitéz katonákhoz.

— Ha még egy szót szól: főbelövelem. Az én parancsomat nem bírálhatja meg egy hadnagy.

— Lövessen főbe, Veteráni generális, mert én mégegyszer mondom: ez gyáva támadás.

— Zárjátok be! — rikoltotta a generális. Majd holnap elintézem ezt is.

Az őrzőjárat hamarosan jelentette, hogy nincsen ébren senki Gyulaffi táborában. Azt

nem vették észre, hogy Gyulaffi, mikor meglátta őket, egyik közlegénye mellé heveredett. Kihallgatta s megfigyelte jól az előre küldött őrséget.

Hamarosan felköltötte tisztjeit. Azok a legénységet. Kiadta a parancsokat is. Mindenki maga mellé vette fegyverét s a földön heverték azután is. Ugy várták Veteráni gyáva támadását.

Veteráni nem váratott magára sokáig. Csendesesen, de bátran jött seregével. Gyulaffi szeme ragyogott, mint az esthajnali csillag.

Egyszer csak fölpattant a földről. Kardját kirántja, mikor kiáltja:

— Rajta, székelyek, a becsület véletek!

Volt azután gyönyörű csata. A megrettent generális nem tudott parancsolni megfutamodó hadának. Olyan diadalt még nem látott a világ, amelyet Gyulaffi Szeben alatt aratott. Még vége se volt egészen az ütközetnek: egy fiatal hadnagy lépett leoldott karddal Gyulaffi elé:

— Vitéz uram, vezérem, ezt a kardot német őseimtől örököltem. Minden jót hallottam róluk. Megbecsültem én is kardjukat. Veteráni generális bezárattott, mert nem akartam ebben a gyáva harcban ellenetek forogni. Neked ajánlom fel! Fogadd el!

— Ha katonája is vele jön, örömmel fogadom.

— Katonád vagyok, vitéz Gyulaffi vezér!

— Kapitányom vagy, vitéz ifju katona!

Igy futott el Erdélyországból Veteráni minden harcosával. Így nem lett fejedelem Teleki Mihály uramból. S így lett magyar katona egy becsületes hős, német hadnagyból Szeben alatt

Gyököcssy Endre.

Apróságok • Adomán

Gépkocsival a Déli Sarkra.

Byrd, amerikai tengernagy sarki utazásának tervéről már megemlékeztünk. A híres sarkkutató mindenben újszerű felszereléssel indul a Déli Sark litkainak felfedezésére. Byrd kutató rajának felszereléséhez egy huszonhárom méter hosszú, tankszerű gépkocsi tartozik. Ez a csodálatos gépkocsi a kutatóraj lakásául szolgál és egyúttal ezzel haladnak előre a hó- és jégmezőkön. A kocsi úgy van szerkesztve, hogy négy méter széles jéghasadékokon is át tud haladni. Minden egyes kereket külön hajt a motor és ez lehetővé teszi, hogy nagyobb hasadékokon való átkelésnél a kocsi ne akadjon meg. A nagyobb hasadékokon való átkelésnél különleges emelőszervezetek működnek, amelyeknek segítségével a kerekek magasságát változtatni lehet. Ilyen esetekben a kocsi eleje, vagy hátulja szánkószerűen csuszik a jégen, vagy a havon. Természetesen ilyen alkalmakkor pontosan megvizsgálják a hasadék környékén a havat és jeget, nehogy a kocsi elsüllyedjen.

A csodálatos berendezésű kocsi felszereléséhez tartozik egy százötven lóerős nyersolaj motor, amely a kerekek hajtását végzi és villamosságot állít elő. A kocsi tetejére egy repülőgép van szerelve, amely bárhol felszállhat és négy személlyel 2400 kilométer utat repülhet be. A repülőgép segítségével felderítő szolgálatot végeznek és térképfelvételeket fognak eszközölni.

A sarki gépkocsiban négy ember kényelmesen ellakhatik. Egy évre való élelmiszer van a kocsi-
siban a négy ember számára.

A kocsi felszereléséhez tartozik egy tökéletesen berendezett, tudományos kutatások elvégzésére szolgáló műhely. Egyik legfontosabb része a rádió leadó és felvevő állomás, amelynek segítségével a kocsi utasai állandó összeköttetésben lesznek Amerikával és a kutatóraj tengerparti támpontjával. A csodálatos gépezet annyi anyagot tud magával szállítani, hogy nyolcezer kilométer utat tud megtenni. Ha közben a kutatók közül valaki megbetegednék és ki kellene cserélni, ezt repülőgép segítségével oldják meg. Ugyancsak a repülőgép fogja az esetleg szükségesnek mutakozó anyagpótlást előlátni.

Amint látjuk, Byrd kutató utjára alaposan felkészül. Felmerül ezek után a kérdés, hogy tulajdonképpen milyen jelentősége van a sarkok kutatásának? Erre vonatkozólag a következőket kell tudnunk. A sarkok felett való repülő közlekedés nagyon megrovidíti az egyes világrészek közötti távolságot. Így például Amerikából Ausztráliába, Európából Amerikába és viszont, a sarkok felett átvezető utvonala legrövidebb. Ezenkívül értékes ásványi kincsek is vannak a Déli Sarkvidéken. Ezeknek az ásványi kincseknek a megvizsgálása egyik főfeladatát képezi Byrdnek. Az elmondottak mellett természetesen nagy tudományos jelentősége is van annak, hogy kitűnő műszerekkel felszerelve, tudományos vizsgálatok tárgyává lehet tenni a sarkvidék földjét és éghajlatát.

Hány magyar van a világon?

Magyarországon és a világ minden tájékán szétszórta összesen 13 millió magyar él. Több magyar van a világon, mint Holland, svéd, bolgár, görög, szerb

vagy cseh. Magyarország lakossága Mátyás király korában annyi volt, mint amennyi lakosá abban az időben Franciaországnak volt. Franciaországnak ma 40 millió lakosa van. A magyar nép azonban a Kárpátok medencéjében állandóan nyugtalan és nehéz sorsban élt. Különösen sokat ártott a magyarság szaporodásának a törökök támadása, később pedig a különböző szabadságharcok ritkították a magyarság sorait.

Miért jó a barnakenyér?

Az utóbbi időben a fehérkenyér becsületén sok csorba esett. Mikor ugyanis divatba jöttek a mûmalmok, általánosan kezdték használni a mûmalmokban őrölt fehér lisztet. Már pedig bizonyos, hogy sokkal jobbak voltak azok a lisztek, amelyeket közönséges vizimalomban, vagy más erővel hajtott falusi malmokban őröltek. A régi malmok ugyanis teljes őrlést végeztek, vagyis nem választották külön a gabonaszem egyes részeit. Tudnunk kell ezzel kapcsolatban, hogy a legértékesebb tápanyagok és vitaminok közvetlenül a gabonaszem héja alatt helyezkednek el. A finom lisztből ezek a részek hiányoznak. Így tehát a fehérkenyér, amelyet finom lisztből sütünk, nem olyan értékes, mint a teljes őrlésű lisztből készült barnakenyér. Kétségtelen, hogy a fehérkenyér könnyebben emészhető, tehát ha valaki fehérkenyérről barnakenyérre tér át, fokozatosan kell a szervezetet a barnakenyér megemésztéséhez és feldolgozására hozzászoktatni. Ezért már gyermekkorban hozzá kell szoktatni a szervezetet a teljes lisztből készült barnakenyér fogyasztásához.

Szappant lehet készíteni kőszénből és fából.

Németország az önellátásra a háború kitörése óta fokozott figyelmet fordít. Különösen az olyan vegyi anyagok gyártása terén értek el a németek nagy sikereket, amelyeknek végzéséhez zsiradékot kell használni. Minthogy a forróégőv alól származó növényi zsirok, amelyekből legnagyobb részben készítik a szappant, teljesen hiányoznak Németországban, pótlóanyagok segítségével készítenek olyan zsirokat, amelyekből szappant lehet főzni. A kőszénből például parafint készítenek és a parafinból olyan zsiravat, amely alkalmas szappangyártásra. A fából megfelelő vegyi eljárással cukrot készítenek és ezt állatokkal takarmányoztatják fel. Az állati zsirok minden további nélkül felhasználhatók szappan-készítés céljaira. Megjegyezzük, hogy a fából készült cukor kitűnő abrakot szolgáltat fejősteheknek és más háziállatoknak.

A szónok.

— Mondd, tartottál te már beszédet nagyobb hallgatóság előtt?

— Igen.

— És mit mondtál?

— Azt, hogy: „tekintélyes bíróság, esküszöm, hogy ártatlan vagyok!”

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes féle „Solvo“ pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuvadás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 Lei, minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

Cs. I-né, Gelence. Hozzánk intézett levelével kapcsolatban elsősorban is közöljük, hogy a beküldött bélyegek teljesen értéketlenek. A számlabélyeg ugyanis kettős és Ön a két bélyegnek csak egy-egy felét küldötte be. Kérjük küldjön be rendes bélyegeket. Kérdéseire csak általánosságban tudunk válaszolni, mert nagyon sok és sok tekintetben nem egészen világos kérdést intézett hozzánk.

1. A fiatal malacok esőköttségét sok minden okozhatja. Elsősorban a koca és a malacok helytelen takarmányozása. A baj mindenesetre elkerülhető, ha jó istállóról gondoskodik és a kocát, továbbá malacait az előírásoknak megfelelően takarmányozza, vigyázva arra, hogy a takarmányban vitaminok is legyenek.

2. Második kérdése nem elég világos. A tüdőben levő férgek mindenesetre betegség jelei, amely a sertések tisztátalan tartásának, vagy pedig a fertőzött legelő következménye. A sertések beleiben levő gilisztával kapcsolatban hasonlót kell mondanunk.

3. A malacok takarmányához kevert oltott mész feltétlenül jó hatású, azonban mégis a meszet alkalmasabb formában kell

nyújtani a malacoknak. Így például nagyon jól pótolja a kréta-por, vagy a kereskedésekben vásárolható takarmánymész. A mésznek a csontképződésre van jó hatása.

4. A mosogatólé csak abban az esetben okoz bajt, ha valamivel fertőzve van. Egyébként helyes moslék készítésére felhasználni. A mosogatólében ugyanis értékes tápanyagok vannak. Minden esetben melegen kell adni a disznónak a moslékot.

5. Sertések számára a krumpliógőzölni kell, tehát nagyon kevés vízzel kell megfőzni. Mindig frissen kell készíteni. Az állott, párolt krumpli ártalmas az állatok egészségére.

6. Az Ön által leírt tyuábetegséget nem értjük teljesen. Az a gyanunk, hogy gümőkór betegségben szenvednek tyukjai. Az ilyen állományt teljesen meg kell semmisíteni. A beteg állatok elfogyasztása veszedelmes lehet.

7. Egy liter vízbe 1 kis kanál sósavat tehet. Leveléből úgy látjuk, hogy nagyon érdeklődik a gazdasági tudományok iránt. Ajánljuk tehát, hogy rendelje meg a „Gazdatudomány” című könyvet, amelyben minden kérdésére pontos felvilágosítást talál. A könyv ára 80 lejt és 10 lejt portóköltés. Kiadóhivatalunk utján megrendelhető.

Sz. I. Tanácsadó rovatunkat kísérje állandó figyelemmel. Közlünk már, hogy őszi búzával mindaddig lehet vetni, amíg a föld lefagy. Ez alkalommal is hangsúlyozzuk azonban, hogy csak jó erőben levő és kítőnően előkészített talajba szabad ilyen későn ősizúzát vetni.

G. F. Az egres és ribizli bokrokat 120 centiméter—másfélméter távolságra szokás ültetni. A málna sortávolsága 120 cm. A sorokban az egyes töveket 75 cm. távolságra kell egymástól ültetni. Mind a három bogyós gyümölcsöt nagyon vissza kell vágani. Az ültetés sikere a visszavágástól függ. A jól visszavágott bokrok tavasszal erőteljesen hajtanak.

K. P. Ha az őszi szántás, amibe tavasszal répát akar vetni, nagyon elgyomosodott, járjon el a következő módon. Keresztbe és hosszába boronálja meg a táblát, hogy a gyomok a földből kiszakadjanak. Szántást semmi esetre se alkalmazzon. Ha nem tulságosan gyomos a tábla, jobb a boronálást tavaszra hagyni, hogy a szántás télen át hantos maradjon.

D. O. A gyíkok, békák és teknősbékák nálunk télen téli álmot alusznak. A forróégőv alatt élő gyíkok és békák más életmódot folytatnak.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. P. P. Zeteflaka. Ny. T. Vetés. Sz. K. Majláthfalva. M. K. Majláthfalva. Sz. J. Vervölgy. S. P. Cséhtelek

ELŐFIZETŐINKHEZ! Amint előző számainkban közöltük, megbizottaink felkeresik azon előfizetőinket, akik hátrálékban vannak, hogy az előfizetési hátrálékukat tőlük felvegyék. Ezen megbizottaink közül Vinczeffy Sándor Csikvármegyének gyermekői járásában levő előfizetőinket látogatja meg. — Kováts Endre Szilágy megyének tasnádi, nagykárolyi és érmihályfalvi járásaiban levő előfizetőinket keresi fel. Török István Kisküküllő, Alsófehér és Torda megyei előfizetőinket keresi fel. Tóth Imre az Aradmegyei előfizetőinket látogatja meg. Felkérjük azon előfizetőinket, akik még nem rendezték folyó év végéig szóló hátrálékaikat, szíveskedjenek megbizottainknak szabályszerű nyugta ellenében kifizetni. Azon

előfizetőinket, akikhez ez alkalommal nem küldhetünk megbizottakat, felkérjük, hogy a lap-példányaikhoz mellékelik és kitöltött postautalvány felhasználásával küldjék be az ott feltüntetett összeget.

Többeknek! A Magyar Népek küldött kéziratokat kérjük olvasható betűkkel a papir egyik oldalára írni. Gépirás esetén kérjük a ritkított sorok alkalmazását. A kézzel írott cikkekben a tulajdonnevek helyességéért nem szavatolunk.

Balogh András Temesvár Ronac. A beküldött 150 lejű vetjük, azonban nem közölte, hogy Ön hol lakik. A fentebb említett címen ugyanis nem szerepel nyilvántartásunkban. Kérjük írja meg, hogy milyen címre jár az Ön részére lapunk, hogy a pénzt megfelelőleg elkönyvelhessük.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: L. P. Borosjenő 155, V. B. Érköbölkút 510, Ifj. D. I. Margitta 155, Özv. P. S-né Érolaszi 155, Ifj. V. J. Abucsa 605, B. I. és T. D. Erdőhegy 155—155, Ifj. N. F. Ujvarsánd 155, K. M. Feketegyarmat 155, J. Gy. Bodola 155, Sz. J. Kőröstárkány 155, K. L. Mezőbaj 120, B. S. Hidvég 155, S. L. Pusztajlak 1950, K. J. és Ifj. G. P. Aradgáj 155—155, Sz. I. Belényes 305, B. P. Belényes-újlak 205, V. J. Nagykoles 455, M. A. és Ifj. G. J. Felsőcsernáton 155—155, K. I. Zalánpatak 310, Sz. Gy. Éradony 150, D. S. Magyarlápota 150, T. S. Vizakna 155, N. L. J. Szentábrahám 150, G. I. Siklód 150, N. J. Magyar-pécska 155, T. I. és K. M. Kisiratos 155—155, H. S. Kőröstarján 317, Özv. G. A-né Hilib 155, G. Zs. Érszakácsi 155, N. B. Szamoslippa 155, M. G. G-é Vámfalu 155, N. M. és Ifj. G. A. Kisiratos 155—130, Sz. I. Szurduk 305, N. K.

Tancs 305, S. F. Bácsi 155, N. V. M. és H. E. P. Várasfenes 155—155, G. J. Belényesörvényes 305, K. A. Kőröskisjenő 305, S. J. Mezőtelki 715, Gy. S. Csíkszentdomokos 150, B. A. Iriny 750, B. F. Csíkcsesó 450 (kérese szerint elintézve), K. L. Nagyzerénd 150 Gy. I. Sepsiszentgyörgy 155 lej.

Apróhirdetéseik

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelégés leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyiszintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Kertészt keresek, ki a virág- és veteménykertészethez ért. Br. Bánffy Dániel gazdasága, Ciuguzel—Fugad, p. u. Aiud, jud. Alba.

Keresek falusi gazdaságomhoz egy gyermektelen házaspárt, a nőt gazdasszonyi minőségben, követelmény főzni tudás és tisztaság. A férfit, mint gazdasági cselédet. Cim: Dr. Verzár Ferenc, Sibiu-Nagyszében.

Fenyőszurkot nagy mennyiségben megvételre keresek. Mintázott ajánlatokat kér „Polynea” Cluj-Kolozsvár, Str. Consiliul Național 3.

Lapfűlajdonos: Magyar Nép Rt.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató: dr. Szász Ferenc.

Minerya Rt. nyomdája Kolozsvár.

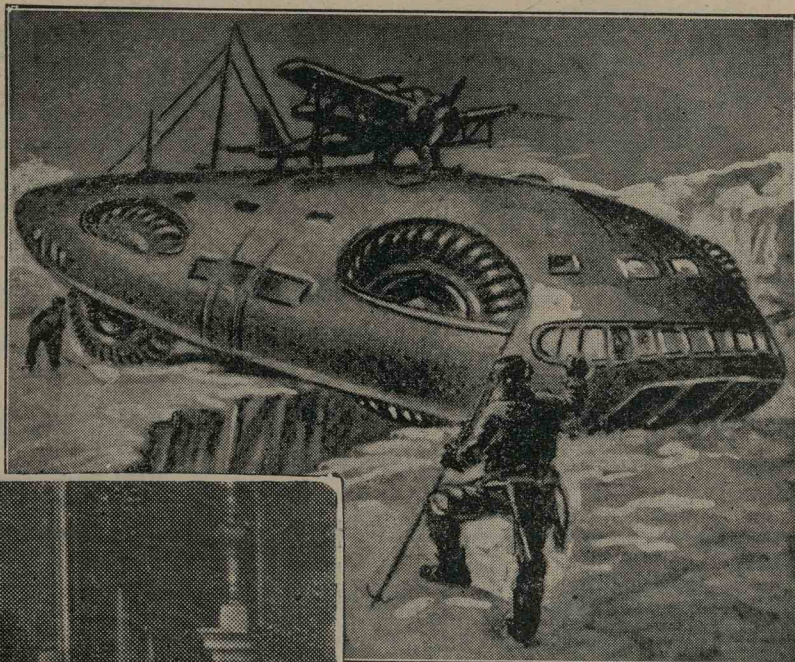
Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Gépkocsi a Sarkvidék felkutatására.

Lapunk mai számában, az apróságok között közöljük, hogy Byrd, amerikai tenger-nagy harci kocsihoz hasonló gépezettel indult a Déli Sark titkainak felkutatására. Képünkön bemutatjuk a csodálatos gépkocsit. A gépkocsi tetején repülőgépet visz és afölött a rádiókészülék antennái vannak kifeszítve. A gép a jég szakadékain könnyűszerrel halad át.

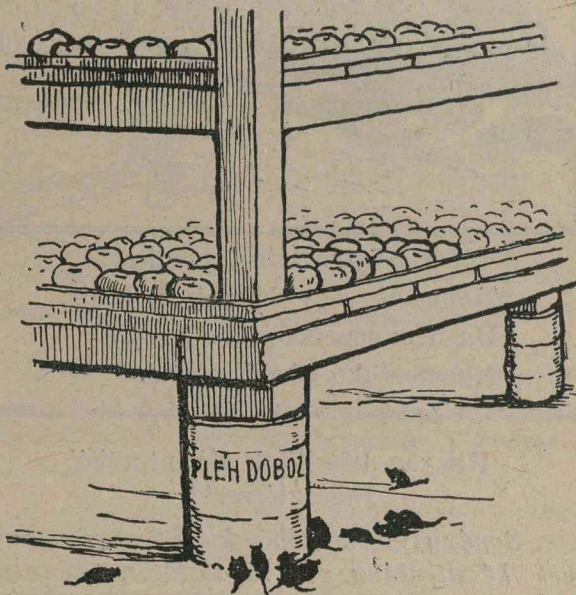
Vásárhelyi János püspök jelentését olvassa.

Az Erdélyi Református Egyházkerület közgyűlésének kiemelkedő eseménye volt Vásárhelyi János püspök jelentése. A képen a püspök mellett jobbról gróf Teleki Arctur, balról dr. gróf Bethlen György főgondnokok ülnek.

Tanuld meg!

Hogyan védekezünk az egér kártétele ellen a pincében?

A pincében polcokra eltett gyümölcsben az egerek nagy kárt szoktak okozni. Meg kell tehát akadályoznunk, hogy az egerek feljuthassanak a pincében levő polcokra. Erre a legjobb mód, hogy a polcok bádoggal készült hengeren vagy pedig bádoggal bevont fahengeren nyugodjanak. Nagyon alkalmasak erre a célra a nagyobb méretű konzerves dobozok. Ezeknek sima falán az egerek nem tudnak felmászni a polcra. Abban az esetben, hogyha patkányveszedelemmel is kell számolnunk, nagyon vigyázzunk arra, hogy a polcok alá helyezett bádoglábak megfelelő magasságúak legyenek, hogy a patkány ne tudjon felugrani vagy lemászni.

Már a fények elszürkültek,
Párás dérré merevültek,
Fázik a föld, már nem kattan,—
Első hóból hull rá paplan.

Vigyázz magadra!

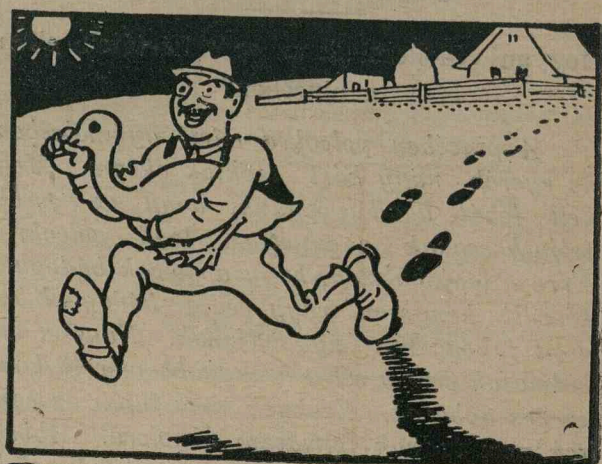

Télen eszszós létra, grádics
Homokot vagy hamut rá hints,
Ha nem sepersz jókor havat,
Nyomorékká zúzod magad.

Hogyan készítünk tehénturóból ragasztószert?

Sovány tehénturóból kitünő, száraz enyvet készíthetünk. A ragasztószert készí-
tési

módja a következő. Sovány turót dörzsöljünk porrá és teljesen szárítsuk meg. A szárítás alkalmával vigyázzunk, hogy az ne történjék magas hőfokon, mert a turó elveszíti ragasztó képességét. A megszáritott turót törjük porrá és vegyítsük össze ugyanannyi mennyiségű, porrá tört, égetett mésszel. Amikor a szerrel ragasztani akarunk, kevés vizet öntünk hozzá, hogy vastag pépet kapjunk. Az összeragasztandó tárgyat jól bekenjük, a darabokat összeillesztjük és présbe tesszük, vagy kötözéssel rögzítjük. Nagyon lassan szárad, 2—3 napig kell várni, amíg tökéletesen megszárad. Ha helyesen járunk el, az összeragasztott tárgy kitünően tart. A szer nagyon alkalmas porcellán és cseréptárgyak megragasztására.

— Remekül sikerült, semmi nyomot sem hagytam magam után, amiből rám gyanakodhatnának.

Kiadja a „Magyar Nép” Rt. Cluj, Str. Baron L. Pop 5. — Minerva Rt. nyomdája, Kolozsvár. 4669